

Helsingin vammaisneuvoston kokous (10/2023)

Aika: Tiistai 12.12.2023 klo 14.00–15.57.
Paikka: Kaupunginvaltuuston sali, kaupungintalo 2. krs.
Osoite: Pohjoisesplanadi 11–13, Helsinki.

Osallistuvat jäsenet:

Valtuustoryhmien edustajat:

Sirpa Puhakka puheenjohtaja (Vasemmisto)(etäyhteys)
Kristiina Karhos (Vihreät)
~~Jari Mönkkönen (Kok.)~~
Eva-Maria Asukas (SDP)
Marko Joensuu (PS)

Yhdistysten edustajat:

~~Taru Reinikainen~~ Helsingin Kuuloyhdistys ry
Senni Hirvonen Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry (etäyhteys)
~~Markku Poikela~~ Helsingin Invalidien Yhdistys ry
Sari Sepponen **kokouksen puheenjohtaja** (varapj.) Kehitysvammatuki57ry
Ari Österberg Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry
Sirpa Halmela Pääkaupunkiseudun Hengitys ry
Mikko Remes Helsingin Reumayhdistys ry
Eveliina Lafghani (varajäsen) Mielenterveysyhdistys HELMI ry
Peppi Santaniemi Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr (etäyhteys)
Susanna Haapala Kynnys ry

Kaupungin toimialojen ja keskushallinnon pysyvät asiantuntijat:

Maria Tauriainen Kasvatus ja koulutus
Pirjo Tujula Kaupunkiympäristö (etäyhteys)
Tiina Larva Kulttuuri ja vapaa-aika (etäyhteys)
Jonna Weckström Sosiaali- ja terveystoimi
Mauno Rönkkö Kaupunginkanslia

Muut kaupungin edustajat:

~~Titta Reunanen~~ kumppanuuspäällikkö, kaupunginkanslia
Paula Salmi asiantuntija, kaupunginkanslia
Pirkko Excell erityissuunnittelija, Sote:n osallisuus ja vuorovaikutus

Vammaisneuvoston sihteeri:

Tiina Lappalainen asiantuntija, kaupunginkanslia, kumppanuustiimi

Vierailijat: projektipäällikkö Outi Sivonen, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala.

1. Kokouksen avaaminen

Kokouksen puheenjohtaja vammaisneuvoston varapuheenjohtaja Sari Sepponen avasi kokouksen klo 14.00 ja toivotti osallistujat tervetulleiksi.

2. Osallistujien toteaminen

Paikalla olevat ja etäyhteydellä osallistuvat osallistujat esittäytyivät.

3. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin.

4. Muistion hyväksyminen

Edellisen kokouksen muistio 9/2023 on lähetetty 17.11. vammaisneuvostolle ja liitetty vammaisneuvoston verkkosivuille. Muistio merkittiin tiedoksi.

Valittiin kokouksen muistion tarkastajaksi Eveliina Lafghani ja Mikko Remes.

5. Hyte-neuvotteluiden toteuttaminen keväällä 2024

Uusi sote-lainsäädäntö velvoittaa kuntia ja hyvinvointialueilta neuvottelemaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä (HYTE) laajasti sidosryhmien kanssa (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 6 §). Vammaisneuvoston osallistumisen suunnitelmaa Hyte-neuvotteluissa esitteli projektipäällikkö Outi Sivonen. (esitys liitteenä) Vammaisneuvoston jäsenillä on mahdollisuus osallistua kaikkien ikäryhmien neuvottelujen työpajoihin, joka on taustaorganisaatiolle lähin teema. Neuvotteluja suunnitellaan toteutettavaksi tammi-helmikuun vaihteessa. Kutsut ovat tulossa ennen joulua.

Vammaisneuvosto toivoi, että hyte-neuvotteluissa esiin nousseita asioita esitellään myöhemmin vammaisneuvostolle. Hyte-neuvotteluissa on tärkeää ottaa huomioon myös vammaisten vähemmistöjen näkökulma.

6. Helsingin tilanne oppivelvollisuuden pidennytyä, onko jatkokoulutus kaikille mahdollista? Oppivelvollisuuden pidentämisen vaikutusta jatkokoulutuksen toteutumiseen -aihetta oli esittelemässä oppimisen tuen yksikön päällikkö Maria Taurainen, Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta. (esitys liitteenä) Perusopetuksessa on sekä kaupungin omia kouluja, sopimuskouluja ja yksityisiä kouluja. Hakemusvelvollisista oppilaista oli 0,7 prosenttia, eli 25 nuorta oli jäänyt ilman opiskelupaikka. Heidät ohjattiin asuinkunnan jatko-ohjaukseen. Helsingissä vaativaa erityistukea järjestävät vain yksityiset toisen asteen oppilaitokset. Helsingissä aloittaa perusopetuksen erityiskouluissa 1.1.2024 opinto-ohjaaja erityisluokanopettajien tukena tehostamassa henkilökohtaista oppilaanohjausta sekä arvioimaan toisen asteen erityisopetuksen tulevaa tarvetta.

Toisella asteella tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA:n) tarve on kasvanut, kun oppivelvollisten määrä on nelinkertaistunut. Jos oppilaan kyvyt eivät riitä TUVA-opintoihin, opiskelija siirtyy työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen (TELMA:an). Oppivelvollisuuden keskeyttää hyvin harva oppilaista. Jatkokoulutuksen kehittämistä tarvitaan edelleen, että oppilaat osataan ohjata oikeaan koulumuotoon, ja että varmistetaan opiskelupaikkojen sekä ja monialaisen tuen riittävyys. Tavoitteena on kehittää ruotsinkielistä perustutkintokoulutusta, selvittää sairaalakoulun roolia toisen asteen jatkokoulutuksessa, kehittää Telma-opintojen yhteistyötä sote- vammaispalvelujen päivätoiminnan kanssa sekä tukea opettajien osaamista työssään.

Keskustelussa vammaisneuvosto nosti esiin mm. tarpeen valtakunnallisesti seurata jatkokoulutusmahdollisuuksien toteutumista sekä varmistaa, että vammaiset toisen asteen erityisen tuen opiskelijat saisivat tukea pärjätä kasautuneiden haasteiden kanssa ja mielenterveyden tuen tarpeissa.

7. Vammaisneuvoston kannanottoluonnoksen hyväksyminen

Vammaisneuvosto kävi keskustelun työvaliokunnan valmistelemasta kannanottoluonnoksesta koskien Raide-Jokerin ylityspaikkojen ja pysäkkien turvallisuuden ja esteettömyyden parantamista. Vammaisneuvosto päätti, että työvaliokunta valmistele keskustelun pohjalta uuden luonnoksen kannanotosta tammikuun kokouksessa päätettäväksi. Ja esteettömyyden perus- ja erikoistason sisällöistä käydään erillinen keskustelu.

8. Vammaisneuvoston kevään 2024 suunnitelma

Vammaisneuvoston suunnittelukalenteriin luonnokseen on koottu alkuvuoden 2024 vammaisneuvoston kokoontumisten aikatauluja ja ehdotettuja teemoja kokouksiin.

Vammaisneuvoston kevään 2024 kokoukset päätettiin pitää tiistaisin klo 13.30–16.00 seuraavina päivinä: 30.1., 20.2., 19.3., 16.4., 21.5. ja 11.6. Tammi- ja helmikuun

kokoukset järjestetään kaupungintalon valtuustosalissa ja esittelyasiat striimataan Helsinki-kanavalle. Iltakoulut päätettiin järjestää maanantaisin 26.2. ja 22.4. Teams-etäyhteydellä kello 16.30–18. Järjestöyhteistyön ja kokemusosaamisen työpajalle etsitään aikaa helmikuulle.

Vammaisneuvosto päätti kokousten toteuttamisesta: kevätkaudella vammaisneuvoston kokouksiin jäsenten toivotaan osallistuvan pääsääntöisesti live/läsnä olevana. Esteen sattuessa, jos varaedustaja ei pääse osallistumaan, tarvittaessa jäsenillä ja kaupungin asiantuntijoilla on mahdollisuus osallistua kokoukseen teams-etäyhteydellä.

9. Toimialojen ajankohtaiset

Toimialojen asiantuntijat kertoivat ajankohtaiset terveiset toimialojen valmistelussa olevista ja päätöksentekoon tulevista asioista, joilla on yhdyspintaa vammaisneuvoston kanssa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (Sotepe): Toimialajohtaja on tehnyt päätöksen lokakuussa Heta-liittoon kuulumattomien työnantajien henkilökohtaisten avustajien palkan maksamisesta Heta-liiton A-palkkaluokan mukaisesti. Avustajien palkkapäätös priorisoitiin ennen henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvon tarkastamista. Terveisinä kuljetuspalvelujen asiakasyhteistyöryhmästä: matkojen uusi välitysjärjestelmä otetaan käyttöön maaliskuun alussa ja asiakkaita on mukana testaamassa uutta järjestelmää. Kuljetuspalvelujen asiakaslaskutuksen korjaukset ovat työn alla, tarvittaessa kuljetuspalvelujen sosiaaliohjaaja tarkastaa asiakkaan tiedot. Kaksi määräaikaista projektisuunnittelijaa on palkattu määräaikaisesti 30.6.2024 saakka valmistelemaan chatbotin käyttöönottoa vammaisneuvonnassa. Vammaisneuvontaan on saatu yksi sosiaaliohjaajan vakanssi lisää huomioiden chatbotin käyttöönotto.”

Kaupunkiympäristön toimiala (Kymp): On tärkeää, että kaupunkilaisilla on tietoa mikä taho kaupungissa vastaa mistäkin. Kaupungin esteettömyyteen liittyvät päätökset tehdään joko lautakunnissa tai kaupunginhallituksessa. Esimerkiksi esteettömyyslinjaukset on hyväksytty kaupunginhallituksessa.

Kaupunkiympäristölle kannattaa antaa palautetta kaupungin Palautejärjestelmän kautta. <https://palautteet.hel.fi/>. Palaute-sivuilla on palautteen antamiseen ohjeet. Annettuihin palautteisiin saa vastauksen ja viestit rekisteröityvät, toisin kuin yksittäiset sähköpostit, jotka voivat hävitä.

Vuoden 2024 aikana tavoitteena on koota yleistä tietopakettia ja ohjeistusta, kuinka asukkaat voivat edistää asumisen esteettömyyttä taloyhtiöissään. Yksityistä taloyhtiötä koskevat asiat päättää taloyhtiön yhtiökokous. Kaupungin esteettömyysasiamies ja rakennusvalvonta eivät voi lähteä paikan päälle tutustumaan ja konsultoimaan yksittäisen ihmisen asumisen esteitä.

10. Muut asiat

Vammaisneuvosto totesi, että kaupungin hallinto-osasto ja va. kansliapäällikkö ovat toimittaneet vastauksen vammaisneuvoston esitykseen osallistumisoikeuden lisäämisestä. Vammaisneuvoston toiveeseen osallistua kaupunginvaltuuston ja lautakuntien kokoukseen saatiin kielteinen vastaus. (liite)

Vammaisneuvosto totesi myös saamansa vastauksen kaupungin sotepe-toimialalta koskien vammaisneuvoston esitystä julkisen liikenteen alennusten huomioimisesta kuljetuspalvelujen omavastuissa. (liite)

Vammaisneuvoston puheenjohtaja totesi, että vammaisneuvoston vuoden 2023 saavutettavuustunnustuksen kohde julkistettiin pe 1.12. DiDa 2023 -kulttuurifestivaalissa Oodissa. Saavutettavuustunnustus 2023 -kohde on [Selkeästi meille -hanke](#) (vuosina 2020–2023), jota Kehitysvammatuki 57 ry:n ja Kehitysvammaliitto ovat yhdessä toteuttaneet. Tilaisuudessa oli korkeatasoisia esityksiä ja tilaisuuteen osallistui paljon yleisöä, joka oli kiinnostunut vammaisneuvoston esityksestä. Vammaisneuvoston esittelypiste sijaitsi tapahtumasta hieman liian syrjässä.

Vammaisneuvoston oma aamutapaaminen 1.12. valtuustoryhmien edustajien kanssa onnistui erinomaisesti. Mukana oli hyvin eri valtuustoryhmien edustajia, jotka kuuluivat vammaisneuvoston terveiset sekä muutamien vammaisneuvoston jäsenten taustajärjestöjen moninaisia näkökulmia ja viestejä päättäjille. Valtuustoryhmien edustajien tapaaminen kannattaa toteuttaa jatkossakin samalla konseptilla ja vammaisneuvoston jäsenten kannattaa olla muutoinkin yhteydessä valtuustoryhmien ja sotepe-lautakunnan edustajien kanssa.

Vammaisneuvosto toivoo osallistumista Etelä-Helsingin uimahallisuunnitelmiin, Susanna Haapala on kiinnostunut osallistumaan suunnitteluun. Tarve edullisista vesiliikuntapaikoista kiinnostaa laajasti vammais- ja pitkäaikaissairausjärjestöjä.

11. Tiedotusasiat

Sotepe-lautakunnan puheenjohtaja, apulaispormestari Daniel Sazonov on lähettänyt vammaisneuvostolle joulukortin, jossa kiittää yhteistyöstä ja toivottaa hyvää joulua.

12. Kokouksen päättäminen

Vammaisneuvoston puheenjohtaja Sirpa Puhakka kiitti kaikkia vammaisneuvoston jäseniä ansiokkaasta työstä ja osallistumisesta vuoden aikana ja toivotti hyvää joulun odotusta.

Kokouksen puheenjohtaja Sari Sepponen kiitti kaikkia osallistumisesta ja päätti kokouksen klo 15.57.

Sari Sepponen
varapuheenjohtaja
sari.h.sepponen(a)gmail.com

Tiina Lappalainen
sihteeri, asiantuntija
tiina.lappalainen(a)hel.fi

Muistion tarkastaminen

Olemme tarkastaneet muiston vastaavan kokouksen kulkua,

Eveliina Lafghani

Mikko Remes.

Liitteet:

HYTE-neuvottelut vuonna 2024 -esitys (pdf=ei saavutettava, word=saavutettava)
Helsingin tilanne oppivelvollisuuden pidennytyä, onko jatkokoulutus kaikille mahdollista? -esitys

Vammaisneuvoston kevät 2024 suunnittelukalenteri

Kaupungin vastaus vammaisneuvoston esitykseen osallistumisoikeudesta

Kaupungin sotepe-toimialan vastaus vammaisneuvoston esitykseen julkisen liikenteen alennusten huomioimisesta kuljetuspalvelujen omavastuissa